DOI: https://doi.org/10.4038/jdrra.v3i1.76

The Journal of Desk Research Review and Analysis, Vol. 3, Issue 1, 2025, 128 - 139

AN ANALYSIS OF PAST NORMS, POLICIES, PROGRAMS, AND INSTITUTIONAL MEASURES AIMED AT ENHANCING THE LIFE SUSTAINABILITY OF THE ELDERLY COMMUNITY

PC Hettiarachchi[1]

Abstract

Life sustainability refers to the capacity to maintain a satisfactory standard of living and well-being throughout the ageing process. Among the elderly, it is a multidimensional concept that involves the active participation of various stakeholders, including policymakers, institutional actors, care providers, families, and communities. This article examines how historical conventions, policies, programs, and institutional initiatives have been developed and implemented to support life sustainability among older adults in Sri Lanka. The study adopts a contextual analysis methodology, drawing on secondary sources that align with the research objectives and are grounded in existing scholarly literature. The findings indicate that elderly care in Sri Lanka has shifted from a culturally embedded, family-based system to a more formalised structure during the colonial period. Since independence, the government has taken considerable steps to improve the well-being of the elderly through welfare policies, institutional mechanisms, and targeted programs. Nevertheless, the rapid growth and increasing complexity of the elderly population, along with ongoing socio-economic changes, continue to challenge efforts toward sustainable ageing. Therefore, it is crucial to revise and strengthen existing policies to ensure they are responsive, practical, and aligned with current socio-economic realities.

***Keywords**:* Elderly community, Sustainability of life, Policies, Regulations, Well-being.

---

[1]National Institute of Social Development, Sri Lanka.

Email: priyanchandana@.yahoo.com https://orcid.org/0009-0004-2519-4355

The Journal of Desk Research Review and Analysis © 2025 by The Library, University of Kelaniya, Sri Lanka is licensed under CC BY-SA 4.0

Received date: 24.04.2025 Accepted date: 09.08.2025

Print Publishing Date: 31.10.2025 Web Publishing Date: 31.10.2025

වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය විෂයෙහි ක්‍රියාත්මක ඓතිහාසික සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් හා ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ විග්‍රහයක්

පී.සී. හෙට්ටිආරච්චි

සාරසංක්ෂේපය

පුද්ගල වයස්ගතවීමත් සමඟ උසස් ජීවන තත්ත්වයක් හා යහපැවැත්මක් පවත්වා ගැනීමට හැකි වීමෙන් ජීවන තිරසරභාවය යන්න අර්ථ ගැනේ. වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය යන්න බහුමානීය සංකල්පයක් බවට පත් වී ඇත්තේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, ආයතන වෘත්තිකයින්, වැඩිහිටි රැකවරණය සළසන්නන්, පවුල හා ප්‍රජාව වැනි පාර්ශවකරුවන් සම්බන්ධ වී සිටින සමෝධානික ක්‍රියාවලියක් බැවිනි. එබැවින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය කෙරෙහි නිර්මිත ඓතිහාසික සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් හා ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග ලාංකේය සමාජ සන්දර්භය තුළ ක්‍රියාත්මක වී ඇති ආකාරය විමර්ශනයට ලක් කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ වූ අතර, අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය පර්යේෂණ අරමුණ හා අනුයාතව ද්විතීක මූලාශ්‍ර භාවිතයෙන් සන්දර්භ විශ්ලේෂණ යටතේ සිදු කෙරිණි. පර්යේෂණ සොයාගැනීම් අනුව සාම්පදායික සමාජය තුළ සම්මුතියක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ වැඩිහිටි රැකවරණය සැළසීම විජිත අවධිය තුළ වඩාත් සංවිධිත වී ඇත. නිදහසින් පසු අවධිය තුළ සුභසාධන ප්‍රතිපත්තියට මුල් තැන දෙමින් බලයට පත් සෑම රාජ්‍යක්ම වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය සහතික කරළිම සඳහා අවැසි සුවිශේෂී මැදිහත්වීම් රැසක් ප්‍රතිපත්තිමය, ආයතනික හා වැඩසටහන් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කර තිබීම වඩාත් සාධනීය තත්ත්වයක් වශයෙන් මෙහි දී හැඳිනගත හැකි විණ. කෙසේ වුවත් වර්ධනය වන වයස්ගත ජනසංඛ්‍යාවේ ව්‍යාප්තිය හා ස්වභාවය තුළ මෙන්ම වත්මන් සමාජ-ආර්ථික පසුබිම තුළ එම ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය සහතික කිරීම සුවිශාල අභියෝගයක් වශයෙන් සමාජය තුළ පවත්නා බැවින් එම නිර්මිත ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රමෝපායන් තුළ අපේක්ෂිත ඵෘලු පරමාර්ථ සාධනය සඳහා පවත්නා සමාජ-ආර්ථික පසුබිමට ගැළපෙන අයුරින් එය යාවත්කාලීන වීමත්, වඩාත් ප්‍රායෝගික කිරීමත් අවශ්‍ය වී තිබේ.

ප්‍රමුඛ පදඃ වැඩිහිටි ප්‍රජාව, ජීවන තිරසරභාවය, ප්‍රතිපත්ති, අණපනත්, යහපැවැත්ම.

හැඳින්වීම

වැඩිහිටි ජනගහනය වර්ධනය වීම ගෝලීය ප්‍රපංචයක් (ඔබසඩැරික ඡබැබදපැබදබ) බවට පත් වී තිබෙන පසුබිමෙක, ලාංකේය සමාජ සන්දර්භය තුළ එය සංකීර්ණ සමාජ ගැටලුවක් ීදජස්ක චරදඉකැපි) බවට පත්වෙමින් තිබෙනු හඳුනාගත හැකිය. ජනගහනයක වයස්ගත වූවන්ගේ ප්‍රතිශතය මුළු ජන සංඛ්‍යාවට සාපේක්ෂව වැඩි වර්ධනය වීම ජනගහනය වයස්ගතවිමයි. සිද්ධිසේන (2004) දකවන්නේ වියපත් ජනගහනය තුළ සිටින මහලු අයගේ ප්‍රතිශතය ඉහළ යෑම දිගු කාලීන වශයෙන් සමාජ-ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක ඇතිවීමට හේතු වී ඇති බවයි. ලාංකේය සමාජය තුළ ජීවත්වන වැඩිහිටි ප්‍රජාව සමාජ-ආර්ථික ගැටලු රැසකට මුහුණ දෙමින් අවධානම් කණ්ඩායමක් වශයෙන් වර්තමාන සමාජය තුළ ජීවත්වනු හඳුනාගත හැකිය. ඓතිහසික වශයෙන් වයස්ගතවීම සමාජය තුළ ගැටලුවක් නොවුවත් සමාජ වෙනස්වීම හමුවේ වයස්ගතවීම ගැටලුවක් බවට පත් වී තිබේ. 1760-1840 දශකයන් තුළ එංගලන්තය මූලිකව සිදූ වූ කාර්මික විප්ලවයේ ප්‍රතිඵල හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික සමාජ ක්‍රමය කාර්මික සමාජයක් දක්වා විතැන් වීමෙන් මානව පවුල ඇතුලු සෙසු සමාජ සංස්ථා වෙනසියාවකට ලක්වීමත් සමඟ සමාජ ගැටලු රාශියක් පැණ නැගුණු බව සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ අදහසයි. සිරිසේන (1995) අනුව නවීකරණය ක්‍රියාවලිය තුළ විවිධ සමාජයන්හි අනපේක්ෂිත සමාජ ගැටලු පැණ නැගී ඇත. කාර්මීකරණයේ ප්‍රතිඵලයක් සමඟ ශ්‍රම වෙළඳපල තුළ වූ තරගකාරීත්වය හමුවේ වැඩිහිටි කම්කරුවන්ගේ සහභාගීත්වය අඩු වී ආදායම් නොමැතිව වැඩිහිටි කම්කරුවන් සතුව තිබූ බලය, ගරුත්වය නැති වී යෑම සිදු වී ඇත. නව තාක්ෂණය භාවිතය හමුවේ පැරණි කුසලතා යල් පැන ගොස් ඇති වූ විරැකියා තත්ත්වයන් තුළ වැඩිහිටියන්ට නව රැකියා සොයාගැනීමට ද නුපුළුවන් වී ඇත (සිරිසේන, 1995,පි.47). ක්ස්බනර්ඉදඑස (2004) උපුටා දක්වමින්ී සකඩ් (2014) දක්වා ඇත්තේ කාර්මීකරණය, නාගරීකරණය සහ නව තාක්ෂණය මඟින් පවුල් ආධාරක පද්ධති දුර්වල කර තිබෙන පසුබිමමෙක ඇති වී ඇති රැඩිකල් සමාජ වෙනස්කම් හේතුවෙන් වැඩිහිටි ප්‍රජාවට විශාල සෘණාත්මක බලපෑමක් අත් විඳීමට සිදු වී තිබෙන බවයි ී(සකඩ්, 2014, චග10). මේ හේතු කොටගෙන 1890 දශක තුළ සිට වැඩිහිටියන් පිළිබඳ ගැටලුව ඉස්මතු වෙමින් පවත්නා අතර, එය උග්‍ර තත්ත්වයට පත් වී ඇත්තේ 1900 දශකයේ මැද භාගයේ සිටය. මේ හේතුවෙන් වර්ධනය වී ඇති වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණ හා සුභසාධනය ගැටලු ආමන්ත්‍රනය සඳහා ගෝලීය ප්‍රජාව තුළ මෙන්ම ලාංකේය සමාජයේ ද ඓතිහාසික වශයෙන් වූ සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් හා ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ක්‍රියාත්මකව වී පවත්නා ආකාරය හඳුනාගත හැකි අතර, මෙහි දී යටත් විජිත අවධිය හා නිදහසින් පසු අවධීන් පිළිබඳ සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කරමින් ඒ පිළිබඳ විමර්ශනයක් සිදු කර ඇත.

පර්යේෂණ අරමුණු:

මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාව ලිවීමේ ප්‍රධාන අරමුණ ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවගේ ජීවන තිරසරභාවය විෂයෙහි ඓතිහාසික වශයෙන් ක්‍රියාත්මක ප්‍රතිපත්තීන්, සම්මුතීන්, වැඩසටහන් හා ආයතනික ක්‍රියාමාර්ගයන් පිළිබඳව ගවේෂණයක් පශ්චාත් යටත් විජිත හා නිදහසින් පසු අවධීන් පිළිබඳ සැළකිලිමත් වෙමින් ගවේෂණය කරගැනීමයි. එහි දී පහත අරමුණු සාධනය කරගැනීම කෙරෙහිත් අවධානය යොමු විය.

1. වැඩිහිටි ප්‍රජාව උදෙසා පවත්නා ඓතිහාසික සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් හා ක්‍රියාමාර්ග හඳුනාගැනීමග

2ග ප්‍රතිපත්ති, සුභසාධන වැඩසටහන් හා ක්‍රියාමාර්ග සම්පාදනය විෂයෙහි බලපෑ සුවිශේෂී සමාජ-ආර්ථික සාධක අනාවරණය කරගැනීම.

3. වැඩිහිටියන් උදෙසා ක්‍රියාත්මක ඓතිහාසික සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්ති, සුභසාධන වැඩසටහන් හා ක්‍රියාමාර්ග විග්‍රහ කරගැනීමග

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාව පර්යේෂණ අරමුණ හා සබැඳි කෘති, සඟරා, වාර්තා, සම්මන්ත්‍රණ පත්‍රිකා, අන්තර්ජාල ලිපි මෙන්ම වැඩිහිටි ප්‍රජාව වෙනුවෙන් නිර්මිත ප්‍රතිපත්ති ඇතුළත් ද්වීතික මූලාශ්‍ර භාවිතයෙන් සිදු කෙරිණි. එහි දී වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය කෙරෙහි බලපා ඇති සුවිශේෂී සමාජ-ආර්ථික ගැටලු ආමන්ත්‍රණය සඳහා නිර්මිත සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්තීන්, සුභසාධන වැඩසටහන් හා ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළත් ද්වීතික මූලාශ්‍රයන් වෙත සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කරමින් සන්දර්භ විශ්ලේෂණය ආශ්‍රය කොට ගනිමින් දත්ත විශ්ලේශණය සිදු කරන ලදී.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

වැඩිහිටි ප්‍රජාව පිළිබඳ නිර්මිත ඓතිහිසික සම්මුතීන්හි විකාශය

සාම්ප්‍රදයික බහු සංස්කෘතික සමාජයක් වශයෙන් ලාංකේය සමාජය වයස්ගතවීම (ටැසබට) හඳුනාගෙන ඇතතේ ප්‍රජාව තුළ සිදු වන ස්වභාවික ක්‍රියාදාමයක් (හ්ඵමර්ක චරදජි දව ජ්ඵමර්ඵසදබ) වශයෙනි. විජේවන්ත (2004) අනුව පරිදි ලාංකේය සමාජයේ සම්ප්‍රදය හා බැඳි රීතීන් අනුව පවුල් ඒකකය හා ප්‍රජාව විසින් වැඩිහිටියන් රැකබලා ගැනීම සිදු කර තිබෙන අතර එහි දී සතර සංග්‍රහ වස්තූන් උපකාරී වී ඇත (විජේවන්ත,2004,පි.288). ඓතිහාසික වශයෙන් ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්ගෙන් සැදුම්ලත් ගම්, දයක හා වැව් සහා වැනි ප්‍රජා මූල සංවිධානයන් තුළ නායකත්වය දැරීමට ඒකමතිකව වැඩිහිටියන් වෙත හිමි වී ඇත්තේ ඔවුන් සතු ඥාණ සම්භාරය, අත්දැකීම් හා නායකත්ව ගුණාංග හේතුවෙනි. මේ හේතුවෙන් විස්තෘත පවුල තුළ වැඩිහිටියන්ට නිසි පිළිගැනීමක් ලැබී තිබු අතර ඔවුනට සුවිශේෂී වූ තත්ත්වය හා කාර්යභාර්යන් ද වෙන් වී තිබුණු අතර එකී සමාජයේ වයස්ගතවීම (ටැසබට) යන්න ගැටලුවක් වශයෙන් පිළිනොගෙන ඇත. ගුණසේකර (2006) අනුව උදාර සමාජ ක්‍රමයක සළකුණ වන්නේ බලවතුන් සුරක්ෂිත කිරීම තුළින් නොව එකී සමාජය තුළ අවධානමකට ලක්වූවන් ආරක්ෂා කෙරෙන ආකාරය තුළින් බැව් දක්වා තිබේ. ඒ හේතුකොට ගෙන පවුල හා ඥාතීත්වය මත පදනම් වූ අන්තර් පරම්පරා සහයෝගීතාවය රටාව සහිත විස්තෘත පවුල් ඒකකයේ වගකීමක් බවට වැඩිහිටියන් හා වයසක දෙමාපියන් රැක බලාගැනීම ඓතිහාසික වශයෙන් ලාංකේය සමාජ ක්‍රමයේ සම්ප්‍රදය බවට පත්ව තිබී ඇත. ජෙගරාජසිංහම් (2004) දක්වා ඇත්තේ 'පවුලේ ආදායමට දායකවූවත්ල නැතැත් සියලුම සමාජිකයින් නඩත්තු කිරීම' ලාංකේය ගැමි පවුල් ඒකකයන්හි පිළිගත් සමාජ සම්මුතියක් වශයෙන් 20 වැනි ශත වර්ෂයේ මුල් කාලයේ සිට ක්‍රියාත්මක වී තිබෙන බවයි (ජෙගරාජසිංහම්, 2004, පි.306). රත්නපාල (1995) උපුටා දක්වමින් ගුණසේකර (2006) දක්වා ඇත්තේ පාරම්පරික රාජ්‍යත්වය විසින් දනමානාදී කටයුතු සංවිධානය කරමින් ජනතා සේවාවක් වෙනුවෙන් මිනිසුන් දිරිමත් කරලීමට කටයුතු කර තිබුණු පසුබිමෙක එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් දහ අට වැනි සියවස තෙක් ස්වේඡා පුණ්‍යායතන කෙරෙහි විශ්වාසයක් සමාජගත වෙමින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවට හා දුගී මගී යාචකාදීන්ට රැකවරණයක් සළසනු ලැබූ බවයි. මෙවැනි සම්මුතීන් තුළින් ඓතිහාසික වශයෙන් වැඩිහිටි ප්‍රජාවට අවැසි රැකවරණය සැපයීම සාම්ප්‍රදයික ජන සංස්කෘතිය තුළ ප්‍රජාවේ මූලික වගකීමක් හා යුතුකමක් බවට පත් වී තිබෙන බව සාහිත්‍ය පරිශීලනය තුළන් සනාථ වේ.

වැඩිහිටි ප්‍රජාව පිළිබඳ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ විකාශනය

වැඩිහිටියන් පිළිබඳ ලාංකේය සමාජයේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තීයේ විකාශනය දෙස බැලීමේ දී වර්ෂ 1939 අංකග 30 දරණ දරිද්‍රතා නීතී ආඥා පනත වැදගත් වී ඇත්තේ ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටියන්ට යහපත හා සහනය සැළසීම සඳහා නිර්මිත පළමු නෛතික ලියවිල්ල බවට එය පත්ව තිබීම හේතුවෙනි (ජෙගරාජසිංහම්,2004, පි.309).

එම පනත තුළින් කායික-මනසික අබාධ හෝ දූර්වලතා අවැසි සහන ලැබිය යුතු ස්වකීය නඩත්තුව කරගත නොහැකි අයවලුන්ට සහන සැළසීමට විධිවිධාන ගෙන තිබේ. මෙම පනත කොළඹ, මහනුවර හා ගාල්ල යන

මහනගර සභාවන් තුළ ක්‍රියාත්මක වී ඇත. 1944 කම්කරු කර්මාන්ත හා වෙළඳ විධායක කමිටුවේ (12ග1 දරණ නීතිය යටතේ) තීරණය කරන ලද සුදුසුකම් අනුව ගෙවනු ලබන විශ්‍රාම දීමනා සඳහා රෝගී, වයස්ගත, දුර්වල කායික හා මානසික වශයෙන් ආබාධිත හා ඔවුනගේ යැපෙන්නන් සඳහා හිමිකම් ලබා දී තිබීමත් මෙහි දී සුවිශේෂී වේ. ලාංකේය සමාජය තුළ වැඩිහිටි ප්‍රජාවගේ රැකවරණය සම්බන්ධව නෛතික වශයෙන් සළසා ඇති විධිවිධාන කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමේ දී ශ්‍රීමත් අයිවෝ ජෙනිංග්ස්ගේ සභාපතිත්වයෙන් 1944 දී පත්කරණු ලැබූ සමාජ සේවා කොමිසම විසින් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග වැදගත් වී තිබේග ඒ අතර වැඩිහිටි විශ්‍රාම වැටුපක් ගෙවීම, අසනීප හෝ දිගු කාලීන ආබාධ සඳහා සහන සැලසීම, විරහව සඳහා සහන සැලසීම, සේවයෙන් විශ්‍රාම ගත්විට වැටුප් ලබාදීම, වැන්දඹුවන්ට හා අනාථ දරුවන්ට විශ්‍රාම වැටුප් හා වෙනත් සහන සැපයීම වැදගත්ය. වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ අනාගත රැකවරණය සම්බන්ධව කොමිසම විසින් සිදු කර ඇති නිර්දේශයන් රාශියක් ද මෙහි දී හඳුනාගත හැකිය. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව ආරම්භ කිරීම, සමාජ සේවා නිලධාරීන් සේවයෙහි යෙදවීම, වැඩිහිටි නිවාස හා නිවාස වලින් පිට රැකබලා ගැනීමේ කටයුතු වල නියුතු ස්වේච්ඡා සංවිධාන සඳහා මාසික ගෙවීම් පරිපාලනය සඳහා වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම මෙහි දී වැදගත් වී තිබෙන අතර විස්තීර්ණ ආපදා වැඩ පිළිවෙලක් හා අනියම් සහන වැඩසටහන හඳුන්වාදීම, වැඩිහිටියන් සඳහා රජයේ නිවාස ආරම්භ කිරීම, මහජනාධාර මාසික දීමනා වැඩි කිරීම වඩාත් සුවිශේෂී තීරණ වශයෙන් ගෙන තිබේ (අබේකෝන්, 2004, පි. 310). ජෙගරාජසිංහම් (2004) දක්වා ඇත්තේ ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ගැටලු සෙසු රටවල් සැසඳීමේ දී සංකීර්ණ තත්ත්වයක නොතිබු බැවින් වැඩිහිටියන් සඳහා වන විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමයට ලැබී තිබුණේ අඩු ප්‍රමුඛතාවයක් බවයි. කෙසේ වුවත් වයස අවු:70 වැඩි පිරිමින් හා වයස අවු:65 වැඩි ස්ත්‍රීන් සඳහා ගෙවනු ලබන විශ්‍රාම වැටුප් පූර්ණ වශයෙන් රජය විසින් දැරිය යුතු යැයි කොමිසම විසින් නිර්දේශ සපයා තිබීම ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටියන් සම්බන්ධව ගෙන ඇති සාධනීය පියවරක් වශයෙන් නම් කළ හැකිය.

1944 සමාජ සේවා කොමිසම විසින් සමාජ සේවා කටයුතු ිදජස්ක්ෘ ුරඩසජු ්රේසි) සඳහා ආරම්භක පියවර ගෙන තිබේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1948 දී කම්කරු හා සමාජ සේවා අමාත්‍යාංශය ආරම්භ කිරීම වැදගත්ය. මුල් කාලීනව ප්‍රතිපත්තිමය හා සේවා අංශයන්ට අදාළ සියලූ විෂයන් හා පරිපාලනය කටයුතු කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පැවතියත්, සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව ස්ථාපිතවීමත් සමඟ එහි වගකීම් දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරී ඇත. දිළිඳු සහන, කම්කරු වන්දි, පුණ්‍යායතන, අපදා හා සමාජ රැකවරණය යන විෂය පථයන් එයට ඇතුළත් විණ. 1947-48 අයවැය ලේඛණයට රු. 14ග7ක් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ වියදම් වශයෙන් වෙන්කර කිරීම වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සුභසාධනය සඳහා තවත් සාධනීය පියවරකි (අබේකෝන්, 2004, පි. 314).

ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික් පරිපාලන ඒකකය වු කච්චේරි ක්‍රමය ආශ්‍රිතව සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් විශේෂ සමාජ සේවා අංශයක්, ප්‍රතිලාභි ජනතාවගේ සුභසාධන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අරමුණින් පවත්වා ගෙන යන ලදී. 1987 පළාත් සභා ක්‍රමය පිහිටු වීමත් සමඟ සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තු විසින් සිදු කළ සුභසාධන කටයුතු කිරීමට පළාත් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට බලය පැවරී ඇත. ඒ අනුව මහජනාධාර, අනියම් සහනාධාර, අබාධිත හා වැඩිහිටි නිවාස සඳහා නඩත්තු ආධාර, යථායෝග්‍යාධාර හා ආබාධිත උපකරණ ලබාදීම ආදී කටයුතු පළාත් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ වැය ශීර්ෂය යටතේ පළාත් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියෙන් සිදු වී තිබේ. එමෙන්ම පළාත් මට්ටම් තුළ දී වැඩිහිටියන්ට රැකවරණය ලබා දීම ඇතුළත්ව සමාජ සේවය සිදු කිරීම සඳහා සමාජ සේවා අමාත්‍යවරුන් පත්කිරීමත් ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය සඳහා ඓතිහාසික වශයෙන් ගෙන ඇති පියවරයන් තුළ වැදගත් සංධිස්ථානයක් වශයෙන් සාහිත්‍ය විමර්ශණය තුළින් අනාවරනය කරගත හැකි විණ.

වැඩිහිටි ප්‍රජාව සඳහා ආයතනික උපකාර පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියේ විකාශය

වැඩිහිටි ප්‍රජාව රැකබලා ගැනීමත් ඔවුනට අවැසි සුභසිද්ධිය සැළසීම මුල්කාලීනව පවුල හා ප්‍රජා කේන්ද්‍රීයව සිදු වුවත් යටත් විජිත යුගය තුළ එය වඩාත් විධිමත්ව සිදු කිරීමට පියවර ගෙන තිබේ. විජේවන්ත (2004) අනුව 1907 අංක 5 දරණ අයාල ආඥා පනත යටතේ 'සේවා නිවාස' මඩම් ඇති කරමින් අසරණ වු වැඩිහිටියන් ඇතුළත් කර ගැනීමට පියවර ගැනීමත් සමඟ බ්‍රිතාන්‍ය යුගය තුළ සිට වැඩිහිටියන් සඳහා ආයතනික සේවා සැපයීම සිදු වී තිබේ. ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි නිවාස පිළිබඳ සංකල්පයේ ආරම්භයට මෙම පනත හඳුන්වාදීම හේතුවක් වී තිබෙන අතර, සේවා නිවාස රැකවරණය දිගටම ඇති කිරීමට බලයට පත් රජයන් විසින් උත්සුක වී තිබේ. 1951 වර්ෂය තුළ දී වැඩිහිටියන් හා දුබල අය සඳහා කොග්ගල රජයේ වැඩිහිටි නිවාසය පිහිටුවීම රජයේ වැඩිහිටි නිවාස පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියේ වැදගත් සංධිස්ථානයක් වී තිබේ. එම වර්ෂය තුළ දී සුදුසු ප්‍රදේශයන්හි නිවාස ඇතිකර ක්‍රියාත්මක කිරීම, අළුත් නිවාස සෑදීම හෝ පවත්නා නිවාස දියුණු කිරීමට රජයෙන් ආධාර ලබාදීම හා වයස්ගත හා රෝගී පුද්ගලයින් සඳහා නිවාස පවත්වා ගැනීමටත්, නඩත්තු කර ගැනීමටත් පළාත් පාලන හා ස්වේච්ඡා සංවිධානයන්ට රජයෙන් ආධාර ලබාදීමත් සිදු වී ඇත (විජේවන්ත, 2004, පි. 288). ජෙගරාජසිංහම් (2004) දක්වන පරිදි 1950 දශකය තුළ දී වැඩිහිටි නිවාස තුළට තෝරාගැනීම පිළිබඳ රජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය වී ඇත්තේ අවු: 60ට වැඩි ස්ත්‍රී-පුරුෂ මහජන ආධාරයක් ලැබීමට සුදුසු හෝ මහජන ආධාර

ලබාගන්නා අයවලුන් නිවාස සඳහා ඇතුළු කරගැනීමට සලකා බැලිය හැකි බවයි (ජෙගරාජසිංහම්, 2004,පි. 361). 1950-51 වසර තුළ වැඩිහිටියන් සඳහා කුටි නිවාස ඇතිකිරීමත් මෙහි තවත් සංවර්ධන අදියරකි. 1952 වර්ෂය තුළ දී හුදෙකලාව හා පවුල් රැකවරණය අහිමි වැඩිහිටියන් සඳහා රජයේ නිවාස ඇති කිරීමට පියවර ගෙන තිබේ. ඒ අනුව අනුරාධපුරය, මීරිගම හා යාපනය දිස්ත්‍රික්කය තුළ වැඩිහිටි නිවාස ආරම්භ කොට ඇති අතර 1956 වර්ෂය වන විට රජයේ වැඩිහිටි නිවාස හතරක් (කොග්ගල 1952, අනුරාධපුරය 1952, යාපනය 1954 හා මීරිගම 1965) ආරම්භ කොට තිබේ. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ (චක්‍රලේඛ 93-4) අනුව ජීවත්වීමට නිවාස නොමැති, රැකබලා ගැනීමට කිසිවෙකු නැති හා කිසිදු ආධාරයක් නොලබන දිළිඳු වැඩිහිටියන්ට රජය මඟින් පාලනය වන හෝ රජයේ ආධාර ඇතිව ස්වේඡා සංවිධාන විසින් පාලනය වන නිවසයන්හි රැකවරණය ලබාගත හැකි වීණ. වැඩිහිටි නිවාස ආරම්භ කිරිම පිළිබඳ සංකල්පයේ 1995 වර්ෂය වැදගත් වී ඇත්තේ අන්‍යයන්ගෙන් යැපෙන දුගී වැඩිහිටි යාචකයින් සඳහා රැකවරණය සැලසීමට කතරගම වැඩිහිටි නිවාසය ආරම්භ කිරීමට පියවර ගැනීමයි (අබේකෝන්, 2004, පි. 312). වර්තමානය වනවිට ලාංකේය සමාජය තුළ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශය මඟින් පාලනය වන වැඩිහිටි නිවාස 350ක වයස අවුː 60 වැඩි ස්ත්‍රී-පුරුෂ වැඩිහිටියන් 8800ක ප්‍රමාණයක් ජිවත් වේ.

වැඩිහිටි ප්‍රජාව සඳහා සමාජ ආරක්‍ෂණ ප්‍රතිලාභයන්ට අදාළ නෛතික විධිවිධානඃ

ලාංකේය සමාජය තුළ වැඩිහිටි ප්‍රජාව සඳහා ඓතිහාසික වශයෙන් සලසා ඇති නෛතිකව රැකවරණයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී සුවිශේෂී වූ ආඥා පනත් හා නියෝග කිහිපයක් පවත්නා බැව් පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය. විජේරත්න (2004) අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වයෝ වෘද්ධයන් සම්බන්ධ සමාජ ආරක්‍ෂණ ප්‍රතිලාභයන්ට අදාළ නෛතික විධිවිධාන ප්‍රධාන වශයෙන් සේවකයින්ගේ විශ්‍රාමික ප්‍රතිලාභ වටා කෙන්ද්‍රගත වී ඇත (විජේරත්න, 2004, පි. 158).

1898 අංක 1 දරණ වැන්දඹු හා අනත්දරු නීතිය

ලාංකේය සමාජයේ ප්‍රථම වරට විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දී ඇත්තේ 1898 අංක 01 දරන වැන්දඹු හා අනත්දරු විශ්‍රාම වැටුප් ආඥා පනත මඟිනි (විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව, 2020). මුල් කාලීනව සිවිල් නිලධාරීන්ට පමණක් මෙම විශ්‍රාම වැටුප සීමා වූවත්, 1970 අංක 18 දරන වැන්දඹු හා අනත්දරු වැටුප් පනතේ නියෝග මාලාව තුළින් සන්නද්ධ සේවා නිලධාරීන් සඳහා මෙන්ම 1983 අංක 24 දරන වැන්දඹු පුරුෂ හා අනත්දරු විශ්‍රාම වැටුප් පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් කාන්තා නිලධාරිණියන් සඳහාත් විශ්‍රාම වැටුප් හිමිකම් ලබා දෙන ලදී. මීට අමතරව ගුරු වැන්දඹු, අනත්දරු විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය හා පළාත් පාලන වැන්දඹු, අනත්දරු විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය නමින් වූ තවත් යෝජනා ක්‍රම දෙකක් වැන්දඹු පුරුෂ හා අනත්දරු විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රම සමඟ ඒකාබද්ධ කර තිබේ.

1901 විශ්‍රාම වැටුප් පිළිබඳ නියෝග හා රාජ්‍ය සේවා විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය

රාජ්‍ය සේවා විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම හා ස්ථාවර විශ්‍රාම ක්‍රමය වී තිබේ (විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව, 2020, පි. 182). 1947 අංක 02 දරන ආඥා පනතේ 2 වැනි වගන්තිය මඟින් විශ්‍රාම වැටුප් ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය 1901 සිට ශ්‍රී ලංකාවේ පැනවූ නීතියේ කොටසක් බවට පත්කර ඇත. විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රාජ්‍ය සේවා විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය කළමණාකරණය කිරීමේ පූර්ණ වගකීම දරනු ලබයි. මෙම ක්‍රමය සාමාජිකයාගේ දායකත්වයක් නොමැතිව පූර්ණ වශයෙන් රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවීම සුවිශේෂීත්වයකි. රාජ්‍ය සේවා විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය තුළ ක්‍රියාත්මක පුළුල් සමාජ ආරක්‍ෂණ ක්‍රමයක් වී ඇත්තේ ශ්‍රම බලකාය නියෝජනය කොට විශ්‍රාම දිවියකට එළඹෙන වැඩිහිටි ප්‍රජාව වෙත නෛතික වශයෙන් ලැබුණු පිළිසරණක් වීම හේතුවෙනි.

1942 රාජ්‍ය සේවා අර්ථ සාධක අරමුදල

තාවකාලික හා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සේවයේ නියුතු විශ්‍රාම වැටුප් හිමිකම් නොමැති අයවලුන්ට සහනයක් වශයෙන් 1942 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය සේවා අර්ථ සාධක අරමුදල් ආඥා පනත බිහිවීම වැදගත්ය. 2003 අංක 17 දරන සංශෝධිත පනත හා චක්‍ර ලේඛ මඟින් රාජ්‍ය සේවයේ නියුතු අනියම්, තාවකාලික, දෛනික වැටුප් ලබන, කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවා ගනු ලැබූ අය හා අභ්‍යාසලාභීන් ආදී සේවා තත්ත්වයන් සඳහා ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකිවන පරිදි මෙම අරමුදලේ අරමුණු පුළුල් කර ඇත. විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව (2020) අනුව මෙය පුද්ගලයාම දායක වන ස්වේඡා විශ්‍රාම ක්‍රමයක් බැවින් අරමුදලට සමාජිකත්වය ලැබූ නිලධාරීයාගේ වැටුපෙන් අය කෙරෙන 8% දායක මුදලක්, සමාජිකයා සේවය කෙරෙන ආයතනය විසින් ගෙවනු ලබන 12% දායක මුදලක් මීට ඇතුළත්ය. මෙය රජය විසින් පාලනය කරණු සමාජිකයින් විසින් මුදල් ගෙවීමෙන් පසු විශ්‍රාම ගිය විට මාසික විශ්‍රාම වැටුපකට හිමිකම ලැබේ. ජීවිතයේ සැඳෑ සමය ගතකරන විශ්‍රාමික වැඩිහිටි ප්‍රජාවට යම් ආර්ථික ශක්තියක් ගොඩනඟා ගැනීමට මෙය සුවිශේෂී අවස්ථාවකි.

1958 සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල

1958 අංක 15 දරණ පනත මගින් පිහිටුවන ලද සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල ලාංකේය සමාජය තුළ ක්‍රියාත්මක වන පුළුල් සමාජ ආරක්‍ෂණ යෝජනා ක්‍රමයක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. මෙම පනත මගින් පෞද්ගලික හා අර්ධ රාජ්‍ය අංශයේ සේවයේ නියුතු විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමයකට හිමිකම් නොමැති සේවක පිරිස වෙත අනිවාර්ය විශ්‍රාම දායක ක්‍රමයක් ලෙස මෙම අරමුදල පිහිටුවා ඇත. පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කම්කරු කොමසාරිස්වරයා අරමුදලේ ප්‍රධාන පරිපාලකයා වන අතර ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අරමුදලේ භාරකාරත්ව බලතල හා රාජකාරී වගකීම් දරණු ලබයි. මහ බැංකුව (2018) අනුව සාමාජිකයින් වෙනුවෙන් අරමුදල වෙත අවම දායකත්ව අනුපාතය ඔවුනගේ රැකියාවේ දළ ඉපයීම් වලින් 20%අගයක් වේ. සේවා යෝජකයින් හා සේවා නියුක්තිකයින් පිළිවෙලින් සමාජිකයාගේ මාසික දළ ඉපයීම්වලින් 12%ක් හා 8% ක් වශයෙන් අරමුදලට දායකත්වය ලබා දීම මෙහි දී අවශ්‍ය කෙරේ. මෙම අරමුදලේ විශ්‍රාමික ප්‍රතිලාභ කාන්තාවන් සඳහා වයස අවු: 50 හා පිරිමින් සඳහා වයස අවු: 55 සම්පූර්ණ කළ විට ලබාගැනීමේ හැකියාව පවතී. සමාජිකයින් විදේශ ගතවීමකදී, පූර්ණ කාලීන අබාධිත තත්ත්වයක දී, කාන්තාවක් නම් විවාහය වෙනුවෙන් සේවයෙන් ඉවත් වීමක දී හා විශ්‍රාම වැටුප් සහිත රැකියාවකට එක් වීමක දී සමාජිකයින්ට සිය ගිණුමේ පවත්නා අරමුදල් නැවත ලබාගැනීමේ හිමිකම ද ලබා දී තිබේ

1980 සේවක භාරකාර අරමුදල

සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල මණ්ඩලය (2023) අනුව සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල 1980 අංක 46 දරණ පනතෙහි විධිවිධාන ප්‍රකාරව 1981 මාර්තු 01 දින ස්ථාපිත කර ඇත. පෞද්ගලික අංශයේ සේවය කරන අයවලුන් සඳහා ක්‍රියාත්මක අරමුදලක් ලෙස සේවක භාරකාර අරමුදල හැඳින්විය හැකිය. මෙහි සුවිශේෂීත්වය නම් සේවකයින්ගේ දළ ඉපයීම් තුළින් 3% ක් සේවා යෝජකයින් විසින් අරමුදලට මාසිකව ප්‍රේෂණය කිරීමයි. මෙම අරමුදලේ සමාජිකත්වය දරන සමාජිකයින් සඳහා රු.50,000 දක්වා ක්‍රියාත්මක ජීවිත රක්‍ෂණ ආවරණයක්, පූර්ණ අබාධයක දී එකවර ගෙවන රු. ලක්‍ෂ 2ක දීමනාවක්, හෘදයාබාධ, වකුගඩු ආශ්‍රිත රෝග වැනි ශල්‍ය කර්මයක දී ලක්‍ෂ එක හමාරක සැත්කම් දීමනාවක්, අක්‍ෂි කාච සඳහා රු.9000 ක දීමනාවක් හා රෝහල් ගතවීමක දී රු.25,000ක උපරිම දීමනාවක් වශයෙන් හිමිකම් ලැබී ඇත.

1987 12 දරන ගොවි විශ්‍රාම වැටුප හා සමාජ ආරක්‍ෂණ ප්‍රතිලාභ ක්‍රමය

අමරබන්දු (2004) අනුව 1987 පාර්ලිමේන්තු පනතක් මගින් ගොවීන් සඳහා වූ විශ්‍රාම වැටුප් හා සමාජ ආරක්‍ෂණ ප්‍රතිලාභ ක්‍රමය යටතේ අවධිමත් අංශය වෙත සමාජ-ආරක්‍ෂණය සැළසීම අරමුණු කර තිබේ. මෙම ක්‍රමය වයස අවු: 18-59 අතර ගොවි ජනගහනයට විවෘත වූවකි. එමගින් වයස්ගත ගොවීන්ට විශාල වශයෙන් පිහිටාධාර ලැබී තිබේ. විශ්‍රාම ගැනීමේ වයසට පෙර මරණය සිදු වුවහොත් නෛතික උරුමකරුවන්ට එකවර මරණ පාරිතෝෂිකය ගෙවීම, විශ්‍රාම ගැනීමේ වයසට පෙර ස්ථිර අර්ධ බෙලහීනතාව මත එක විට පාරිතෝෂිකය ලබාගෙන මෙම ක්‍රමය අතහැර යෑම හෝ විශ්‍රාම ගැනීමේ වයසේ දී ජීවිත කාලය තුළ බෙලහීනතා විශ්‍රාමිකය ලබාගනු සඳහා දායක මුදල් ගෙවීමකින් තොරව මෙම ක්‍රමයේම රැඳී සිටීම යන විකල්පය, විශ්‍රාම ගැනීමේ වයසට පෙර ස්ථිර පූර්ණ බෙලහීනතාවය මත එකවිට පාරිතෝෂිකය ලබාගෙන මෙම ක්‍රමය අතහැර යෑම හෝ ජීවිත කාලය තුළ මාසික බෙලහීනතා දීමනාවක් ලබාගෙන තවදුරටත් මේ ක්‍රමයේම රැඳී සිටීම යන විකල්පය, විශ්‍රාම ගැනීමේ වයස දක්වා ජීවත් වීමේ දී ජීවිත කාලයට විශ්‍රාම වැටුපක් ලැබීම, වයස අවු: 80 ට පෙර විශ්‍රාමිකයෙකුගේ මරණයක දී කලත්‍රයා කිසිදු වැටුපක් නොලබන්නේ නම් වයස අවු: 80 දක්වා විශ්‍රාමිකයාට ගෙවිය යුතුව තිබුණු විශ්‍රාම වැටුප් ශේෂය ජීවතුන් අතර සිටින කලත්‍රයාට ලැබීමට හිමිකම යනාදී ප්‍රයෝජ්‍යතා මෙම ක්‍රමය තුළින් ලබාගැනීමට අවස්ථා උදාකර තිබේ (අමරබන්දු, 2004,පි.94).

1991 ධීවර විශ්‍රාම වැටුප හා සමාජ ආරක්‍ෂණ ප්‍රතිලාභ ක්‍රමය

වැඩිහිටි ජනගහනය වෙනුවෙන් රක්‍ෂණයක් ලබාදීමේ අරමුණු ඇතිව රජය විසින් 1991 වසර තුළ දී ධීවර ජනතාව සඳහා විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමයක් ඇති කර තිබේ. ධීවර කර්මාන්තය වෘත්තීය වශයෙන් ස්ථාපිත කරවීමත්, වයස්ගත වූ විට රැකවරණය සඳහා විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ ලබාදීමත් මීන් අරමුණු කර ඇත. වයස අවු: 18-59 අතර ධීවර කර්මාන්තයේ නියුතු පුද්ගලයින්ට මේ සඳහා දායක විය හැකි අතර වයස අවු: 60 දී විශ්‍රාම වැටුප් හිමිකම් ලැබේ. අමරබන්දු (2004) අනුව මෙම ක්‍රමය මෙහෙයුම් අංශයේ සුළු වෙනස්කම් සහිතව වූ ගොවීන්ගේ විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය ධීවරයින් දක්වා වූ විස්තාරණය කිරීමකි. එහි මෙහෙයුම් වෙනස නම් ගොවීන්ගේ ක්‍රමයේ අර්ධ වාර්ෂික දායක ගෙවීම ධීවර ක්‍රමයේ කාර්තු ගෙවීමක් වශයෙන් වෙනස් කර තිබීමයි (අමරබන්දු, 2004, පි.94).

ස්වං රැකියා පුද්ගල විශ්‍රාම වැටුප් හා සමාජ ආරක්‍ෂණ ක්‍රමය

1999 සිට ක්‍රියාත්මක වී ඇති 'ස්වං රැකියා' පුද්ගල විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය තුළින් ප්‍රධාන වශයෙන් ස්වං රැකියා නියුක්තිකයන් හා අවිධිමත් අංශයේ සේවකයින් යන ද්විත්ව කණ්ඩායමට ප්‍රතිලාභ හිමි වී තිබේ. ස්වං රැකියා නියුක්තිකයින් සම්බන්ධයෙන් සේවා යෝජකයින්ම සේවකයින් වූ අතර අවිධිමත් අංශයේ සේවකයින්

සම්බන්ධයෙන් ඔවුනට ස්ථිර සේවා යෝජකයින් නොවීය. ධීවර වැටුප් ක්‍රමය මෙන් මෙහි කාර්තු දායක ගෙවීම් ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

2000 අංක 09 දරන වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනත

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව ඃ2000* අනුව ලාංකේය සන්දර්භය තුළ වැඩිහිටියන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම වෙනුවෙන් 2000 අංක 09 දරන පාර්ලිමේන්තු පනත (2011 අංක 05 දරන සංශෝධිත පනත) ස්ථාපිත වීම වැඩිහිටියන්ගේ සුභසාධනය පිළිබඳ වැදගත් සංධිස්ථානයකි. සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සමාජ-ආර්ථික ගැටලු පිළිබඳ අවධානය යොමුකරමින්, ඔවුනගේ සුභසාධනය හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මෙම පනත තුළින් වයෝවෘද්ධයින් සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් වර්ධනය කිරීමට අවැසි නෛතික පසුබිම සපයා දී ඇත. විජේරත්න (2004) දක්වන්නේ මෙම විධිවිධානය මඟින් වයෝවෘද්ධයින්ගේ රැකවරණය සම්බන්ධව පැවති රෝමානු ලන්දේසි නීතියේ හා ලාංකේය සමාජ සංස්කෘතියේ සම්මතයන්ට නෛතික පිළිගැනීමක් සැපයුණු බවයි. මෙම පනතේ වැදගත් අංගයක් වී ඇත්තේ වැඩිහිටි තැනැත්තන් සඳහා වූ ජාතික සභාවක් ස්ථාපිත කොට ක්‍රියාත්මක කිරීම වේ. පනතේ ෂ කොටසේ (2 වැනි වගන්තිය) අනුව, සමාජ සේවා අමාත්‍යවරයාගේ නිර්දේශය අනුව ජනාධිපති විසින් පත්කරණු ලබන සමාජකයින් 15කුගෙන් මෙම සභාව සමන්විතය. මෙම ජාතික සභාවේ කර්තව්‍යයන් ඉටුකිරීම සඳහා වැඩිහිටියන් පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලයක් පිහිටුවා තිබේ. 2000 අංක 09 දරණ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනතේ 12 වැනි වගන්තියේ දැක්වෙන පරිදි මෙහි ජාතික සභාවේ ප්‍රධාන කර්තව්‍ය වී ඇත්තේ ලාංකේය වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ සුභසාධනය, අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීම සහ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ට ආත්ම ගෞරවයක්, ස්විධීනත්වයක් හා ගරුත්වයක් සහිතව ජීවත්වීමට අවැසි අවස්ථාව සලසා දීමයි. 12 වැනි වගන්තියට හානියක් නොවන අයුරින් සභාව සතු සෙසු කර්තව්‍යයන් 13 වැනි වගන්තිය තුළ දක්වා තිබේ. 2000 අංක 09 දරණ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනතේ ෂෂ කොටසෙහි (15 වැනි වගන්තිය) සුවිශේෂී වගන්තියක් වී ඇත. එයට හේතුව වන්නේ දුප්පත් වයෝවෘද්ධ දෙමාපියන් නඩත්තු කිරීමේ ප්‍රාථමික වගකීම නීතියක් බවට පත්කරමින් දරුවන් වෙත පවරා දී තිබීම හේතුවෙනි. මෙහි සඳහන් පරිදි මහජන අවකාශය භාවිතය සම්න්ධයෙන් වයෝවෘද්ධයින්ට වෙනස්කම් නොකිරීම පිළිබඳ විධිවිධානයන් සඳහන් වී තිබේ. මෙම පනතේ ෂෂෂ කොටසෙහි (16 වගන්තිය) අනුව, වැඩිහිටි තැනැත්තන් වෙනුවෙන් සේවා හා උපකාර කිරීමට සෘජුව හෝ ආයතනයක් මඟින් නිරිත වී සිටීනම්, එය මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි විය යුතුය. එමෙන්ම එහි වැඩිදුරටත් සඳහන් වන්නේ සංවිධානය හෝ යම් තැනැත්තෙක් වැඩිහිටියන් සඳහා සලසා ඇති සේවා අවශ්‍ය මට්ටමින් සිදු නොකරන විටක දී එම ආයතනය හෝ පුද්ගලයකු විසින් ලියාපදිංචි කළ ආයතනයේ ලියාපදිංචිය අහෝසි කිරීමට ජාතික සභාවට බලය ඇති බවත්ය. මෙම පනතේ ෂඪ කොටස මඟින් වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ සුභසාධනය සඳහා වූ අරමුදලක් පිහිටුවීමට කටයුතු කර ඇත. කලින් කළ පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කෙරෙන මුදල්, දේශීය හා විදේශීය වශයෙන් ලැබෙන මුදල් මෙන්ම ජාතික සභාව සතු යම් දේපළක් විකිණීමෙන් ලැබෙන ලාභ මුදල් තුළින් මෙම අරමුදල සමන්විත වේ. මෙම පනතේ ඪෂ කොටස (24,25) වගන්ති සුවිශේෂී වී ඇත්තේ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ නඩත්තුව සඳහා ඔවුනට ඉල්ලීම් කිරීමට මණ්ඩලයක් ස්ථාපිත වී තිබීමයි. එහි දී නඩත්තුව සඳහා වැඩිහිටි තැනැත්තන් විසින් කරණු ලබන ඉල්ලීම් පිළිබඳ තීරණය කරණු ලැබීමට මණ්ඩල එකක් හෝ වැඩි ගණනක් මේ පනතේ කාර්යයන් සඳහා පත්කිරීමට කටයුතු කර තිබීමත්, එක් දරුවෙකු හෝ දරුවන් වැඩි ගණනක් සිටින්නා වූ ස්වකීය නඩත්තුව සපයාගෙන යා නොහැකි වුද, වැඩිහිටි තැනැත්තෙකු විසින් ස්වකීය නඩත්තුව සඳහා මාසික දීමනාවක් හෝ වෙනත් යම් වාරික දීමනාවක් හෝ එකවර ගෙවන මුදලක් තමන් වෙත ගෙවන ලෙස දරුවෙකුට හෝ දරුවන් කිහිපදෙනෙකුට නියම කරන ලෙස මණ්ඩලයෙන් ඉල්ලා සිටීමට වැඩිහිටියන්ට අවස්ථාව තිබෙන බව මෙහි වැඩිදුරටත් සඳහන් කර ඇත.

වැඩිහිටියන් පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය විකාශනය

ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාව පිළිබඳ දැක්වූ අවධානය තවදුරටත් වර්ධනය කරමින් 1992 වසර තුළ දී සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව හා වැඩිහිටියන් පිළිබඳ ජාතික කමිටුව විසින් ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. ජෙගරාජසිංගම් (2004) අනුව එක්සත් ජාතීන්ගේ නිර්දේශ හා අනුගත වෙමින් ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිහිටියන් පිළිබඳ වන ජාතික ප්‍රතිපත්තිය 1998ථ1999 කාලය තුළ දී තවදුරටත් සංවර්ධනය වී ඇත. එක්සත් ජාතීන් විසින් 1999 වසර වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අන්තර් ජාතික වසර ලෙස නම් කිරීමත්, ශ්‍රී ලංකාව ඇතුලු ආසියා පැසිපික් රටවල් විසින් මැකාඕ ප්‍රකාශනයට අනුව සකසන ලද එස්කැප් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළින් ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සමාජීය තත්ත්වය, වැඩිහිටි තැනැත්තන් හා පවුල, සෞඛ්‍ය, පෝෂණය හා විනෝදාස්වාදය සහතික කිරීම, සුදුසු නිවාස, ගමනාගමනය හා ජීවන පරිසරය, වැඩිහිටිවන් සහ වෙළඳපොළ, ආදායම් සුරක්ෂිතතාවය පවත්වාගැනීම හා රැකියා, සමාජ සේවා හා ප්‍රජාව යනා දී ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. 2002 වසර තුළ දී වියපත්වීම පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක සමුළුව මැඩ්රීඩ් නුවර දී රැස්වෙමින්, වැඩිහිටියන් පිළිබඳ වූ ප්‍රමුඛතාවය වැඩිහිටියන් හා සංවර්ධනය, සෞඛ්‍ය ප්‍රගමනය හා වැඩිහිටිවියේ යහපත, ශක්තිය ලබාදෙන උපකාරී පරිසරයක් තහවුරු කිරීම යන අංශ ත්‍රිත්වය යටතේ අවධාරණය කිරීමත්,

ලෝක ප්‍රජාව විසින් 2016-2030 වසර තුළ දී සපුරා ගැනීමට අපේක්ෂිත ගෝලීය තිරසාර ඉලක්ක තුළින් වැඩිහිටි ජනගහනය වර්ධනයවීම හා වැඩිහිටියන් සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයන් තුළට අන්තර්ග්‍රහණය කරගැනීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමත් යන අන්තර් ජාතික පියවරයන්ට අනුගතව, ශ්‍රී ලංකා රජය ද මෙරට වැඩිවන වැඩිහිටි ජනගහනය පිළිබඳ ගැටලුව උදෙසා ජාත්‍යන්තර මඟපෙන්වීම් අනුවර්තනය කරගෙන තිබීම ඓතිහාසිකමය වශයෙන් වැදගත් පියවරයන් වී ඇත. ඒ අනුව 1982 දී වයස්ගතවීම පිළිබඳ ජාතික කමිටුවක් පිහිටුවීම තුළින් වියානා ප්‍රකාශයේ නිර්දේශ අනුගමනය කිරීමට පියවර ගැනීමත්, එමඟින් වැඩිහිටි තැනැත්තන් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය ලේඛණයක් අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කිරීමට අවකාශ හිමි වීමත් සුවිශේෂීය. එහි තවත් සුවිශේෂී අවස්ථාවක් වී ඇත්තේ 1999 වසර තුළ දී වියපත්වීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා සැලසුම සමාලෝචනය සිදු කිරීමයි. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව ඃ2000* අනුව 2000 අංක 09 දරණ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්‍ෂාකිරීමේ පනත තුළින් වැඩිහිටියන් සඳහා වු ජාතික සභාවත්, ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය ආයතනික වශයෙන් ස්ථාපිත කරමින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කරගැනීම හා සුභසාධනය (උැකරේරු) වෙනුවෙන් පෙනිසිටීම තවත් සුවිශේෂී සංධිස්ථානයකි. 2006 වර්ෂය තුළ ලාංකේය වැඩිහිටියන් සඳහා වු ජාතික ප්‍රඥාප්තියක් හා ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම තවත් සුවිශේෂී අවස්ථාවක් වී ඇත්තේ මැඩ්රිඩ් අන්තර්ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ අඩංගු ප්‍රමුඛතා දර්ශක අනුව පදනම් වෙමින් ලාංකේය වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණය හා සුභසාධනය සඳහා වු ක්‍රමෝපායන් 17 ප්‍රකාශයට පත්කර තිබීම හේතුවෙනි. එහිදී ජාතික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති උදෙසා වැඩිහිටි පුද්ගලයින් සහභාගිකරවා ගැනීම, වයස්ගතවෙමින් සිටින ජනගහනය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය හා වයස්ගතවෙමින් සිටින හා වයස්ගත වු පුද්ගලයින් කෙරෙහි ශුභවාදී ආකල්ප ඇතිකිරීම, සුදුසු අධ්‍යාපනය හා පුහුණු සඳහා ප්‍රවේශතා සපයීම, සමාජ සුභසිද්ධිය හා ආරක්‍ෂාව සැපයීම,ආදායම් සුරක්ෂිතතතාවය සහතික කිරීම හා රැකියා ප්‍රවර්ධනය කිරීම,ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියකු වීමට ආදාළ පුමතිරිබව විශේෂ කරගත් ගැටලු පිළිබඳ වගබලා ගැනීම, විශේෂ තත්ත්වයන් යටතේ සිටින ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන් සඳහා සේවා සැපයෙන බවට සහතික කිරීම,ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසිවියේ දී සෞඛ්‍ය හා ශුභ සිද්ධිය වැඩි දියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය, පෝෂණය හා විනෝදාස්වාදය සහතික කිරීම, උපදේශන සේවා ඇතිකිරීම, සුදුසු නිවාස, ප්‍රවාහනය හා ජීවන පරිසරය ප්‍රවර්ධනය, දෙමාපියන් හා වෙනත් ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්ට රැකවරණය සැපයීම සඳහා පවුල් ඒකකය ශක්තිමත් කිරීම, නෛතික ආරක්‍ෂාව ඇති කිරීම, පාරිභෝජක ආරක්‍ෂාව සහතික කිරීම, ප්‍රජා සහභාගීත්වය දිරිමත් කිරීම, සංස්කෘතික හා අධ්‍යාත්මික අවශ්‍යතා සලසාදීම, පර්යේෂණ පැවැත්වීම හා ප්‍රවෘත්ති පැතිරවීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පසු විපරම් කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ඇතිකිරීම එම ක්‍රමෝපායන් වි තිබේ (එසබසිඑරහ දෞ්දජස්කී ුරඩසජි ි්දජස්ක උැකරේරු, 2006, ච.32). ලාංකේය සන්දර්භය තුළ සිදුවෙමින් පවත්නා වයස්ගතවීම පිළිබඳ සීඝ්‍ර සමාජ-ආර්ථික පරිවර්තනයන් හමුවේ නව ජාතික ප්‍රතිපත්තියක හා එළඹුම්හි අවශ්‍යතාවය හේතුවෙන්, 2018 වර්ෂය තුළ දී සමාජ සුභසාධන හා ප්‍රාථමික කර්මාන්ත ආමාත්‍යාංශය විසින් වයස්ගතවීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කරමින් නව ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වාදීමට කටයුතු කර ඇත. ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය (2018) අනුව, ජන විද්‍යාත්මක වෙනස්වීම්, සමාජ-ආර්ථික වෙනස්වීම්, සෞඛ්‍ය, විද්‍යා හා තාක්‍ෂණික දියුණුව, දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිපත්ති මෙවලම්හි ප්‍රගමනයන් ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටියන් සඳහා වු නව ප්‍රතිපත්තිය හඳුන්වාදීමට පසුබිම නිර්මාණය කර ඇත. මෙම ප්‍රතිපත්තියේ ප්‍රධාන මුලධර්මයක් වී ඇත්තේ, වයස් සමෝධානයික සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමයි.

මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තිය තුළ වැඩිහිටියන් වෙනුවෙන් වු ප්‍රමුඛ තේමාවන් වී ඇත්තේ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා ආරක්‍ෂාව, සෞඛ්‍ය, පෝෂණය හා වැඩිහිටි රැකවරණය, ආදායම් සුරක්ෂිතතාවය, රැකියා හා අධ්‍යාපනය, සුභසාධනය හා සවිබලගැන්වීම, බලදායී පරිසරය සහ වැඩිහිටියන් සඳහා වු ආයතනික විධිවිධාන යන්නයි.

ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය විසින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සුභසාධනයට සැපයෙන සේවාවන්

ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය (2024) අනුව වයස අවුඃ70 වැඩි වැඩිහිටියන් සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි දිමනාව වශයෙන් මාසිකව රු.2000ක දිමනාවක් හා වයස අවුඃ100 සම්පුර්ණ කළ වැඩිහිටියන් සඳහා ‘සියවස් සපිරි’ දීමනාව නමින් මාසිකව රු.5000ක දිමනාවක් ලබාදීමට වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය පියවර ගැනීම වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සුභසාධනය සඳහා ගෙන ඇති වැදගත් පියවරකි. දෛනිකව ඉහළ යමින් පවත්නා වයස්ගත ජනගහනය හේතුවෙන් වැඩිහිටි නිවාස සඳහා ඉල්ලුම වර්ධනය වී ඇති පසුබිමෙක සමාජ ආරක්‍ෂණ අරමුදල හරහා වැඩිහිටි නිවාසයන්හි පවත්නා අඩුපාඩු හා අවශ්‍යතා හඳුනාගනිමින් වැඩිහිටි නිවාස ප්‍රමිතිගත හා අළුත්වැඩියා කරළීමටත් මහලේකම් කාර්යාලය පියවර ගැනීමත් වැදගත්ය.

වැඩිහිටියන්ගේ සුභසාධනය සඳහා වු ජාතික අරමුදල මඟින් වැඩිහිටි දිවා මධ්‍යස්ථානවලට උපකරණ හා අරමුදල් නිදහස් කිරීමත්, ග්‍රාමීයව වැඩිහිටියන්ගේ ආදායම් උත්පාදන වැඩසටහන් හා අධ්‍යාත්මික වැඩසටහන් පැවැත්වීමට මෙම මධ්‍යස්ථාන ඉදි කිරීමට කටයුතු කිරීම වැඩිහිටි තැනැත්තන් පිළිබඳ ජාතික සභාව හා වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සුභසාධනය වෙනුවෙන් සිදු කර ඇති තවත් සේවාවකි. ‘දිරිය පියස’

නිවාස යෝජනා ක්‍රමය මඟින් වයස අවු: 60 වැඩි අඩු ආදායම් ලබන වැඩිහිටියන් (මාසික ආදායම රු.6000 අඩු) සඳහා අළුතින් නිවසක් ඉදිකිරීම හෝ පවත්නා නිවාසය අලුත්වැඩියා කර සංවර්ධනය කර ගැනීමට සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල මඟින් රු.700.000 මුදලක් ලබාදීම සිදු කර ඇත. මේ සඳහා ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීමේ දී දිස්ත්‍රික් කමිටුව විසින් ප්‍රමුඛතා අනු පිළිවෙල මත ප්‍රතිලාභීන් තිදෙනෙකු තෝරාගත යුතු බව සඳහන් වේ.

බෝනොවන රෝගාබාධයන්ගෙන් පෙළෙන වැඩිහිටියන්ගේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා අවම කිරීම වෙනුවෙන් සහනයක් ලබාදීම අරමුණු කරමින් වයස අවු:60 සම්පූර්ණ නිදන්ගත හා කායික අබාධ තත්ත්වයන්ගෙන් පෙළෙන අඩු ආදායම්ලාභී වැඩිහිටියන් වෙත ආධාර ලබාදීමට අරෝග්‍ය වැඩිහිටි මූල්‍යාධාර වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ. රෝගී තත්ත්වයන් වෙනුවෙන් ප්‍රතිකාර ගැනීමට රෝහල් ගතවීමක දී අවැසි ප්‍රවාහන පහසුකම් සපයා ගැනීමට, ඖෂධ මිලදී ගැනීමට, ඖෂධීය ආහාර මිල දී ගැනීමට, වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර හා වෛද්‍ය පරීක්ෂණ සිදු කරලීමට අවැසි වියදම් පියවා ගැනීම සඳහා වැඩිහිටියන්ට මෙම අරමුදල් යෙදවිය හැකිය.

වැඩිහිටි සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල විසින් ග්‍රාමීය වැඩිහිටි සමිති සඳහා රු.100000.00 උපරිමයකට යටත්ව අවශ්‍ය භෞතික පහසුකම්, උපකරණ මිලදී ගැනීමට වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන වැඩිහිටි සංවිධාන මඟින් ක්‍රියාත්මක කරණු ලබන වැඩසටහන් තුළින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවගේ මානසික සුවය සංවර්ධනය කිරීමට කටයුතු සළස්වා තිබේ. වැඩිහිටි සංවිධාන තුළ කටයුතු කරන වැඩිහිටියන් අරමුදල් සම්පාදනයට මහත් පරිශ්‍රමයක් දරන හෙයින් ඔවුන් විසින් සිදු කෙරෙන මෙකී ප්‍රයත්නයන්ට දිරි දීමක් වශයෙන් වන්දනා චාරිකා සඳහා මූල්‍ය අනුග්‍රහය ලබාදීමට සෑම දිස්ත්‍රික් ලේකම් හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකට අවම වශයෙන් එක් චාරිකාවක් සඳහා අවස්ථාව උදාකර තිබීම සාධනීය පැතිකඩක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය.

1999 වසර තුළ සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හඳුන්වා දී ඇති විශ්‍රාම පූර්ව වැඩසටහන තුළින් රාජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිට ඉන් විශ්‍රාම යන වැඩිහිටියන්ට නිරෝගී සෞඛ්‍ය සම්පන්න හා ක්‍රියාකාරී ජීවිතයක් ගතකිරීමට අවැසි උපදෙස් ලබාදීම සිදු කර ඇත. අඩු ආදායම්ලාභි පවුල්වල ජීවත්වන වැඩිහිටියන් ලබාදෙන සහනදායී වැඩසටහනක් වශයෙන් අක්ෂිකාච ලබාදීමේ වැඩසටහන හරහා වියපත්බව හේතුවෙන් පෙනීමේ දුබලතාවයන්ගෙන් පෙළෙන, එහෙත් ශල්‍යකර්ම සඳහා ආර්ථික හැකියාවක් නොමැති වැඩිහිටියන්ට සේවාවක් සපායා ඇත.

වයස අවු:60ට වැඩි වැඩිහිටියන් වෙනුවෙන් නිකුත් කෙරෙන වැඩිහිටි හැඳුනුම්පත දෛනික කටයුතු තුළ දී සමාජය සම්බන්ධ ක්‍රියාකරන වැඩිහිටියන්ට අවශ්‍ය ප්‍රමුඛතාවය ලබාදීමට කටයුතු කර තිබේ. පොදු ආයතන හා ස්ථාන තුළ දී මෙම හැඳුනුම්පත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ලබාගත යුතු සේවාවන් ප්‍රමාදයකින් තොරව වැඩිහිටියන්ට ලබාගැනීමට මේ තුළින් අවස්ථාව උදාකර තිබීමත් පැසසුමට කරුණකි. එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක සමුළුව විසින් 1990 ඔක්තෝම්බර් 01 දින ජාත්‍යන්තර වැඩිහිටි දිනය වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කළ පසු එදිනට ලොව සියලු රටවල් විසින් වැඩිහිටියන්ගේ ශුභ සාධනය සඳහා වූ වැඩසටහන් දියත් කරයි. මේ අනුව යමින් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව හා ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය එක්ව සුවිශේෂී වැඩසටහන් රාශියක් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සුභසාධනය වෙනුවෙන් දීප ව්‍යාප්තව සංවිධානය කිරීමත් වැදගත් අවස්ථාවකි.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයක පවත්නා සියලුම ග්‍රාම නිලධාරී වසම් ආවරණය වන පරිදි වැඩිහිටි කමිටු පිහිටුවීමට කටයුතු කිරීමත් වැදගත්ය. කමිටු ලියාපදිංචි කිරීම ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් සිදු කරන අතර 2000 අංක 09 දරණ වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනත යටතේ, ග්‍රාමීය වැඩිහිටි කමිටු, ප්‍රාදේශීය බල මණ්ඩල, දිස්ත්‍රික් බල මණ්ඩල හා පළාත් බල මණ්ඩලයන්හි සමාජිකත්වය හා එහි තනතුරු සඳහා පත්කළ යුතු වන්නේ වයස අවුරුදු 60 හෝ ඊට වැඩි වැඩිහිටියන් වේ. ග්‍රාමීය වැඩිහිටි කමිටු පිහිටුවීමේ අරමුණු තුළින් අපේක්ෂා කර ඇත්තේ ද ග්‍රාම නිලධාරී වසම් තුළ ජීවත්වන වැඩිහිටි ප්‍රජාව මුහුණ දෙන විවිධ සමාජ-ආර්ථික, අධ්‍යාත්මික හා සංස්කෘතික ගැටලු වලට ආමන්ත්‍රණය කරමින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසාරත්වය නගා සිටුවීමයි.

දරුවන් විසින් නොසළකන වැඩිහිටියන් සඳහා නඩත්තු මන්ඩලය ක්‍රියාත්මකවීම

වැඩිහිටි තැනැත්තන් විසින් සිය නඩත්තුව සඳහා සිදුකෙරෙන ඉල්ලීම් තීරණය කරණු ලබන මණ්ඩලය 'නඩත්තු මණ්ඩලය' යි. 2000 අංක 09 දරණ (2011 අංක 05 සංශෝධිත) වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනත 24 වගන්තිය මඟින් ස්ථාපිත මෙම මණ්ඩලය සමාජිකයින් 05කුගෙන් සමන්විත අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව විසින් පත්කෙරෙන අධිකරණ බලය සහිත විශ්‍රාමික මහාධිකරණ විනිසුරුවෙකු සභාපතීත්වය දරන මණ්ලයකි. දරුවන් විසින් නොසළකාහරින ලද ආර්ථික හැකියාවක් නොමැති අසරණ දෙමාපියන් වෙත දරුවන්ගෙන් මාසික නඩත්තු මුදලක් ලබාදෙමින් ඔවුනගේ ජීවන තත්ත්වය සුරක්ෂිත කරලීමට සහයක් වීම මෙම මණ්ඩලය ස්ථාපිත කිරීමේ මූලික අරමුණ වී තිබේ. වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය හරහා සිදු කෙරෙන විධිමත්

ඉල්ලුම් පත්‍රයක් තුළින් නඩත්තු මණ්ඩලය වෙත පැමිණිලි ඉදිරිපත් කළ හැකි අතර, නඩත්තු මණ්ඩලය රැස් වී අදාළ පාර්ශවයන් කැඳවා ඉල්ලීම් විභාග කිරීම, සමථනය හෝ විධිමත් පරීක්ෂණයකින් අනතුරුව සිදු කෙරෙන නඩත්තු මුදල් නියම කිරීම සිදුකරණු ලබයි. පනතෙහි (40) වගන්තියේ 'ඉ' වැඩිදුරටත් සඳහන් වන පරිදි, මණ්ඩලය විසින් නියම කරණු ලබන නියමයක් කඩකරන යම් තැනැත්තෙකුට එදිරිව මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය මඟින් ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු රු. 100000ක නොවැඩි දඩ මුදලක් හෝ වසරකට නොවැඩි බන්ධනාගාර ගතකිරීමකට හො දඩුවම් දෙකටම යටත් කිරීමට බලය ඇති බවයි (ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය, 2022)

වැඩිහිටි ප්‍රජාව සඳහා සාමාජ සේවා අමාත්‍යංශය විසින් ක්‍රියාත්මක සහනාධාර වැඩසටහන්

සාහිත්‍ය අනාවරණයන්ට අනුව සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සුභසාධනය සඳහා සහනාධාර වැඩසටහන් රැසක් ආරම්භ කර ක්‍රියාත්මක කරමින් සිටී. එහි දී මහජනාධාර වැඩසටහන සුවිශේෂී වැදගත් කමක් දරයි. මහජනාධාර වැඩසටහන හරහා සමාජය තුළ දිළිඳු අසරණ හා වැඩිහිටි පුද්ගලයින් සඳහා මුදලින් සහනාධාර මුදල් සපයා දී තිබේ. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව, චක්‍ර ලේඛ (93/6) අනුව මහජනාධාර (මහජනාධාර මාසික දීමනා, පිළිකා රෝගාධාර, ක්ෂය රෝගාධාර, ලාදුරු රෝගාධාර හා මහජනාධාර ලබන පුනරුත්ථාපන දීමනා) වශයෙන් වර්ග වී ඇත. මෙම ආධාර ලබාගැනීමට හිමිකම් වන්නේ මාසික ආදායම රු.3000.00 අඩු වත්කම් සහිත දරුවන්ගේ හෝ ඥාතීන්ගේ කිසිදු භාරහරණක් නොමැති වැඩිහිටියන්, හදිසියේ ස්වාමි පුරුෂයා මිය යෑම නිසා දරුවන් සමඟ අනාථ වූ වැන්දඹු කාන්තාවන්, ස්වාමි පුරුෂයා අතැරයෑම හේතුවෙන් දරුවන් සමඟ අනාථ වූ වැන්දඹු කාන්තාවන් හා අබාධිත තත්ත්වයන්ට පත් වූ පුද්ගලයින්ට වේ. මෙහි දී අවමය රු.250 සිට උපරිමය රු. 500 දක්වා වූ මුදලක් ලැබෙන අතර පවුලේ යැපෙන්නන් ප්‍රමාණය අනුව එය තීරණය කර තිබේ. එමෙන්ම රෝගාධාර යටතේ ක්ෂය රෝගය, ලාදුරු, පිළිකා, තැලසීමියා හා වකුගඩු රෝගීන් සඳහා ගෙවනු ලබන ආධාර අයත් වේ. මාසික ආදායම රු. 3000.00 ට අඩු පුද්ගලයින් සඳහා මෙම ගෙවීම් සිදු කරණු ලබයි. අවමය රු.450 සිට උපරිමට රු.750 දක්වා ගෙවීම් සිදු කරණු ලබන අතර, එය පවුලේ සමාජිකයින් ප්‍රමාණය අනුව තීරණය වී තිබේ. රෝගීන් සඳහා ගෙවීම් සිදු කිරීමේ දී අභ්‍යන්තර හා බාහිර යනුවෙන් කොටස් 02කි. රොහල් ගත වී ඇති රෝගියෙක් අභ්‍යන්තර රෝගියෙකු වන අතර පිටත සිටිමින් ප්‍රතිකාර ගන්නෙකු බාහිර රෝගියෙක් වශයෙන් හඳුන්වා ඇත. පුනරුත්ථාපන හා නඩත්තු ආධාර ගෙවනු ලබන්නේ මාසික ආදායම රු. 3000.00ට අඩු මහජනාධාර ලාභීන්ට හා අබාධිත තත්ත්වයට පත්වූ පුද්ගලයින් හට මෙම හිමිකම පවතින අතර, ලබාගත හැකි මුදලේ උපරිමය රු.10.000 කි. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය යටතේ පවතින වැඩිහිටි, අබාධිත හා ළමා නිවාසයන්හි නේවාසිකයින් වෙනුවෙන් දෛනික ආහාරපාන සඳහා මාසිකව දෙනු ලබන ආධාර මුදල් නඩත්තු ආධාර වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වී ඇත. යථායෝග්‍යාධාර වශයෙන් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය යටතේ පවතින වැඩිහිටි, අබාධිත හා ළමා නිවාසයන්හි අත්‍යාවශ්‍ය අළුත්වැඩියා කටයුතු හා උපකරණ මිල දී ගැනීම වෙනුවෙන් මෙම ආධර මුදල් ලබාදීම සිදු කරයි. මෙහි දී අළුත්වැඩියා කටයුතු වෙනුවෙන් ආදාල ඇස්තමේන්තුගත මුදලින් 50%ක මුදලක් ගෙවනු ලබන අතර ඉතිරි 50%අදාල පාලක මණ්ඩලය විසින් ගෙවීම් සිදු කළ යුතු වේ.

වැඩිහිටියන් සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ වැඩසටහන්

1982 වියානාහි පැවති වයස්ගතවීම පිළිබඳ ලෝක සමුළුවෙන් පසු හැල්පේජ් ඉන්ටර්නැෂනල් (හීඩ) 1986 වසර තුළ දී ආරම්භ කර තිබෙන අතර, එහි මූලික අරමුණ වී ඇත්තේ වැඩිහිටි ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ මට්ටමකට ගෙන ඒමට කටයුතු කිරීම වේ. වයස්ගතවීම පිළිබඳ පළමු ලෝක සමුළුවේ (නිර්දේශ 62) පදනම් වී හෙල්ප් ඒජ් ආයතනය විසින් එහි ආරම්භක සේවා හා වැඩසටහන් සංවර්ධනය කර ඇත. එමෙන්ම වැඩිහිටියන් සඳහා සැළසුම් සැකසීමේ දී වැඩිහිටියන් පිළිබඳ වන එක්සත් ජාතීන්ගේ (ස්වාධීනත්වය, සහභාගීත්වය, රැකවරණය, ස්වං පරිපූර්ණත්වය හා ගරුත්වය යන මූලධර්ම මෙන්ම වැඩිහිටියන් පිළිබඳ වන අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිපත්තීන්) ද (ජාත්‍යන්තර වැඩිහිටි වසර 1999 හා මැඩ්රිඩ් ක්‍රියාකාරි ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය-2022) ගරුකොටගෙන තිබේ (හැල්පේජ්ඉන්ටර්නැෂනල්, 2021, පි:03). හෙල්ප්ඒජ් ශ්‍රී ලංකා ආයතනය විසින් ලාංකේය සමාජය තුළ අවධානමකට ලක් වී සිටින ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්ගේ සෞඛ්‍ය වැඩි දියුණු කිරීම, අක්ෂිකාච ලබාදීම, යහපැවැත්ම වෙනුවෙන් පෙනිසීටීම මෙන්ම රැකවරණය අවැසි වැඩිහිටියන්ට සේවය කිරීම සඳහා ස්වේච්ඡා සේවකයින් පුහුණු කිරීම, වැඩිහිටියන්ගේ ගැටළු පිළිබඳ පාසල් සිසුන් දැනුවත් කිරීම යනා දී කර්තව්‍යයන් රාශියක් ඉටුකරමින් සිටීග හෙල්ප්-ඒජ් ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ වැඩසටහන් අංශය විසින් පරිත්‍යාගශීලීන්ගේ අරමුදල් සහය ඇතිව 2022 වසර සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්ගේ ජිවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට මෙන්ම අවධානමකට ලක්විය හැකි වැඩිහිටියන්ගේ සහය වෙනුවෙන් වැඩසටහන් රාශියක් ක්‍රියාත්මක කර තිබේ.

සාකච්ඡාව හා නිගමනය

වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණය, සුභසාධනය හා ජීවන තිරසාරත්වය ප්‍රමුඛ කොටගත් විවිධ සම්මුතීන්, ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් හා ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ලාංකේය සමාජය තුළ ඓතිහාසිකව සිට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවත්නා බව සාහිත්‍ය විමර්ශනය තුළින් පැහැදිලි විය. එහි දී සාම්ප්‍රදායික බහු සංස්කෘතික සමාජය තුළ වැඩිහිටි

ප්‍රජාවට අවැසි රැකවරණය හා සුභසාධනය සැපයීම පවුල් සංස්ථාව තුළ වූ ප්‍රජා සම්මුතියක් බවට පත් වී ඇත. මෙකී තත්ත්වය යටත් විජිත යුගය තුළ දී වඩාත් සංවිධානාත්මක කිරීමට ආයතනික උපකාර පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තීන් විකාශය සිදු වී තිබේ. ලාංකේය සමාජය තුළ වැඩිහිටි ප්‍රජාව උදෙසා ඓතිහාසිකමය වශයෙන් සලසා ඇති නෛතිකව රැකවරණයන් තුළ දී සුවිශේෂී ආඥා පනත් හා නියෝග කිහිපයක් පැවත ඇතත්, මුල් කාලීන වැඩිහිටි ප්‍රජාව හා සම්බන්ධ සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභයන්ට අදාළ ලාංකේය සන්දර්භය තුළ වූ බොහෝ නෛතික විධි විධානයන් ප්‍රධාන වශයෙන් විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වටා කේන්ද්‍රගත වී තිබේ. නිදහසින් පසු අවධීන් තුළ දී බලයට පැමිණි රජයන් විසින් සමාජ සුභසාධන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට දක්වන ලද වැඩි නැඹුරුතාවය තුළ වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණය හා සුභසාධනය උදෙසා පියවර රැසක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සාධනීය තත්ත්වයකි. සුභසාධන ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග හා විවිධ වැඩසටහන් එහි දී සුවිශේෂී වී තිබෙන බැව් සාහිත්‍ය විමර්ශනය තුළින් අනාවරණය කරගත හැකි විණ. ශ්‍රී ලාංකේය ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන් සඳහා වූ ජාතික ප්‍රඥාප්තිය හා ප්‍රතිපත්තිය තුළින් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවණය හා සුභසාධනය සුභසාධනය ක්‍රමෝපායන් ගණනාවක්ම ඇති කර තිබෙන අතර විශේෂයෙන් වැඩිහිටියන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා වගකීම් සංලක්ෂිත කිරීම තුළින් වැඩිහිටි ප්‍රජාව පිළිබඳ වන සමාජ අවධානය වර්ධනයට කටයුතු කිරීම වැදගත් අවස්ථාවක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. 2000 අංක 09 දරණ වැඩිහිටි අයිතිවාසිකම් ආරක්‍ෂා කිරීමේ පනත තුළින් ස්ථාපිත ජාතික සභාව යටතේ නඩත්තු මණ්ඩලය, ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය හා වැඩිහිටි රක්‍ෂණ අරමුදල යන ආයතනික ක්‍රියාමර්ග තුළ සිදු කෙරෙන විවිධ වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති හරහා වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණය, සුභසාධනය හා ජීවන තිරසරභාවය සඳහා පහසුකම් හා සේවාවන් සැපයීම ද මෙහි වර්ධනීය තත්ත්වයකි. ලාංකේය සමාජයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණය හා සුභසාධනය සඳහා අනේකවිධ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග හා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මකවුවත්, ප්‍රායෝගික වශයෙන් එමඟින් අපේක්ෂිත පුළුල් පරමාර්ථයන්ගේ ප්‍රතිඵල තවමත් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ බහුතරයකට නොලැබී තිබෙන තත්ත්වයකි. වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ආර්ථික සුරක්ෂිතතාවය ඇති කරළීමට යෝජිත විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රම තවමත් සුළු පිරිසක් පමණක් ආවරණය කරණු ලබයි. විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ ලබන වැඩිහිටියන් ද පවත්නා ආර්ථික අර්බුද හමුවේ විශාල අභියෝගයන්ට මුහුණ දී සිටී. රජයේ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ හෝ වෙනත් ආධාර හිමිකම් නොලබන වැඩිහිටියන්ගේ රැකවරණමය හා සුභසාධන ගැටලු වඩාත් තීව්‍ර වී ඇත. ඒ අතුරින් බහුතරයක් ස්ත්‍රී වැඩිහිටියන්ය. ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීම සඳහා වූ ප්‍රවේශතාවයන් හීන වීමත්, මහජනාධාර දීමනා වශයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පවත්නා තත්ත්වය තුළ සිය අවැසිතා ඉටු කර ගැනීමට ප්‍රමානවත් නොවීමෙන් වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සමාජ-ආර්ථික ගැටලු හා අභියෝගය වත්මන් සමාජය තුළ වඩාත් සංකීර්ණ වී ඇත. එමෙන්ම අර්ථසාධක, සේවා භාරකාර අරමුදල හා වෙනත් පෞද්ගලික ආවරණ ක්‍රම වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ රැකවරණය සැපයිමට ප්‍රමාණවත් වී නැත. වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තත්ත්වය සුරක්ෂිත කරළීමට හා සුභසාධනය සැපයීමට අයතනික ක්‍රමෝපායන් හා සේවාවන් රැසක් ක්‍රියාත්මක වුවද ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරීත්වය තුළ වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ සැබෑ සුභසාධන ගැටලු ආමන්ත්‍රණය කරමින් රැකවරණය සැපයීම තවදුරටත් මන්දගාමීව සිදු වෙන තත්ත්වයක් ලාංකේය සමාජ සන්දර්භය තුළින් දක්නට ලැබේ. මෙවැනි පසුබිමෙක වැඩිහිටි ප්‍රජාවේ ජීවන තිරසරභාවය උදෙසා පවත්නා ප්‍රතිපත්ති, අණපනත්, ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග හා වැඩසටහන් කලෝචිතව යාවත්කාලීන කොට ඉන් අපේක්ෂිත පුළුල් පරමාර්ථ සාධනය කරගැනීම සඳහා ප්‍රායෝගික කළ යුතුව තිබේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නමාවලිය

අමරබන්දු, ඩබ්. පී. (2004). *ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිහිටි ජනගහනය හා සමාජ ආරක්ෂණය. ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගත වීමේ ජනගහනයඃ ගැටලු සහ අනාගත අපේක්ෂාවන්ග* කොළඹ: එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල. 94

සිරිසේනල ඩබ්.එම්. (1995). *නවීකරණය සහ සංවර්ධන වන සමාජ.* සමාජ විමසුම. පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය: සමාජ විද්‍යා සංගමය. *9,* 47-54

සිල්වා, ටි. (2014). *පවුල, වයස්ගත ජනගහනය සහ පරම්පරා අතර අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගය* ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගතවීමේ ජනගහනය: ගැටලු හා අනාගත අපේක්ෂාවන්ග කොළඹථ එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල. 51

විජේවන්තල එන්. ඩබ්. ඊ., (2004). *ස්වේච්ඡා සංවිධානවල කාර්යභාර්ය හා ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගත අය සඳහා වන ආයතනික විධිවිධාන.* ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගතවීමේ ජනගහනයඃ ගැටලු සහ අනාගත අපේක්ෂාවන්. කොළඹථ එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල. 288

ජෙගරාජසිංගම්ල වි. (2014). *වැඩිහිටියන් සඳහා රජයේ ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහන් සහ ආයතනික විධිවිධාන.* ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගතවීමේ ජනගහනයථ ගැටලු හා අනාගත අපේක්ෂාවන් කොළඹථ එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල. 304-334

විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව, (2020). *සැමට විශ්‍රාම.* කොළඹ 10ඃ විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව.

වැඩිහිටි තැනැත්තන් සඳහා වූ ජාතික සභාව, (2016). *වාර්ෂික වාර්තාව.* සමාජ සවිබලගැන්වීම් හා සුභසාධන අමාත්‍යංශය. 13-23

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජය. (2018). *ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිහිටි තැනැත්තන් සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය*. සමාජ සුභසාධන හා ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය. 2-17

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව. (2000). *වැඩිහිටි තැනැත්තන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනත*. කොළඹ: රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව. 1-28

ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය, (2023). *රටේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවට ප්‍රීතිමත්, නිරෝගිමත් හා ක්‍රියාකාරී දිවියක් උරුමකරමු*. බත්තරමුල්ල: ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය.

ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය, (2013). *ග්‍රාමීය කමිටු සඳහා වූ අත්පොත* බත්තරමුල්ල: ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලය.

ජාතික වැඩිහිටි මහලේකම් කාර්යාලයල (2016). *වැඩිහිටියෝ*. බත්තරමුල්ල: සාමජ සේවා හා සුභසාධන අමාත්‍යාංශය.

ගුණසේකරල එච්. එල්. (2006). *ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ වෙනස්වීම හා වැඩිහිටියන්ගේ ගැටලු: අභියෝගයන්ට මුහුණදීම සඳහා නව උපායමාර්ග සෙවීම*. (දර්ශන විශාරද උපාධිය, ජ'පුර විශ්ව විද්‍යාලය.

හෙල්ප්ඒජ් ශ්‍රී ලංකා ආයතනය, (2021). *වාර්ෂික වාර්තාව.*

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2018. *සේවක අර්ථසාධක අරමුදල*. කොළඹ: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

De Silva, W.I. (2014). *Population Cahnage and Ageing: Emerging challenges in Sri Lanka for the 21st Century*. Colombo 08: Human Rights Commision of Sri Lanka.

Ministry of Social Services & Social Welfare. (2006). *National charter for senior citizens & national policy for senior citizens Sri Lanka*.1-32. Ministry of Social Services.